עד שיבלע בבשרה, יכול נגע במקצת חתיכה יהא כולו פסול ת"ל "יגע" הנוגע פסולה הא כיצד "חותך את מקום שבלע, "בבשרה" ולא *בגידין ולא בעצמות ולא בקרנים ולא בטלפים *"יקדש" להיות כמוה הא כיצד אם פסולה היא תפסל [ואם] כשרה היא תאכל בחמור שבה אמאי וניתי עשה ולידחי את לא תעשה? אמר רבא אין עשה דוחה את לא תעשה שבמקדש ח](שנאמר) *"ועצם לא תשברו בו" ר"ש בן מנסיא אומר אחד עצם שיש בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח אמאי ניתי עשה ולידחי את לא תעשה אלא ג] אין עשה דוחה לא תעשה שבמקדש רב אשי אמר "יקדש" עשה הוא ג] ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה, אשכחן חטאת ד](דמתקדש) בבלוע שאר קדשים מנלן? *אמר שמואל משום ר"א "זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים" ה] [לעולה] כי עולה: מה עולה טעונה כלי אף כל טעונה כלי, מאי כלי, אילימא מזרק, בשלמי ציבור נמי כתיב בהו "ויקח משה חצי הדם וישם באגנות" אלא *דסכין, ועולה גופה מנלן? דכתיב "וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת" והתם עולה הוא דכתיב "ויעלהו לעולה תחת בנו", מנחה מה מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה אף כל אינם נאכלין אלא לזכרי כהונה מאי היא? אי חטאת ואשם, בהדיא כתיב בהו "כל זכר בכהנים יאכלנו" ו]ואי שלמי ציבור, מריבויא דקרא אתי "בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר יאכל אותו" "לימד על שלמי ציבור שאינן נאכלין אלא לזכרי כהונה? תנאי היא:

איכא

עד שיבלע · כגון ז](המהתך) שומן חטאת וסך ממנו צלי של שלמים ונבלע בו ומכאן אנו למדים (פסחים מה.) היתר מצטרף לאיסור בקדשים ח] *ואין ללמוד מכאן טעם כעיקר שאין זה טעם אלא ממש: **תאכל כחמור שבה** · שהרי יש בה עכשיו שני מינין ט](וכחומר) שבשניהם תיאכל: **אמאי** · תיפסל משום האי פורתא: **ניתי עשה** · "ואכלו אותם" דכשירה: **ולידחי לא תעשה** · דלא תאכל דפסולה ואע"ג דאיכא לא תעשה באכילת פסולין כדאמרינן בפסחים י] בכל שעה (דף כד:) כל שבקדש פסול בא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו: **ניתי עשה ולידחי** · ניתי 'עשה' דאכילת מוח דכתיב "ואכלו את הבשר בלילה הזה": **ולא תעשה** · הוקשו כולן זה לזה ללמוד זה על זה יא] לכך הוקשו כולן לעולה דמה עולה טעונה כו': יב] **אי נימא מזרק** · לקבלת דם וליף מעולת סיני דכתיב "וישלח את נערי בני ישראל" וכתיב יג] עולה התם: **וישם באגנות** · יד] וכיון דהדור איתקוש כולהו לשלמים דכתיב ביה בהאי קרא ולפינן מינה לקמן במתניתין (דף נח) מה

*"ניתי עשה ולידחי את לא תעשה · לאו תאכל כחמור שבה פריך שתיאכל בלילה ולמחר כשלמים דהאידנא דה"ל נותר ואין עשה דוחה את ל"ת שיש בו כרת (יבמות ח.) אלא אם פסולה היא תיפסל קאי דניתי עשה דאכילת קדשים ולידחי לאו דכל שבקדשים פסול בא הכתוב ליתן ל"ת על אכילתו [דקאי] (אי) נמי אשאר פסולין דליכא כרת כגון דנשחטה בלילה ולן דמה ויוצא למקומו (ויוצא לזמנו) וא"ת ומאי קושיא דלמא גזירת הכתוב הוא דאמר קרא יקדש להיות כמוה וי"ל דקרא איכא לאוקומי בכשרה שתיאכל טו] כחומר *שבה עד הלילה ומיהו קשה דכי הוי לילה *ניתי עשה ונדחה ונראה דקרא איכא לאוקומי בבישול קדשים וחולין כי מתני' *ועוד דהם איתא דהכא לא דחי מאי חזית דילפת מכלאים בציצית דעשה דוחה את לא תעשה אדרבה נילף מהכא דלא דחי: **ואחד** עצם שאין בו מוח ואמאי ניתי עשה כו' *בסוף כיצד צולין (פסחים פה.) דריש מדכתיב ועצם לא טז] ישברו בו בפסח שני שאין ת"ל שהרי כבר נאמר ככל חוקת הפסח *יעשו אותו אבל אי לאו קרא דפסח שני ה"א ואכלו את הבשר בלילה הזה בבשר שבתוך העצם ומה אני מקיים ועצם לא תשברו בו בעצם שאין בו מוח אבל עצם שיש בו מוח שובר ואוכל דיבא עשה וידחה לא תעשה *והא דפריך הכא ואמאי ניתי עשה כו' הכי פריך כלומר מהכא נגמר דאין עשה דוחה לא תעשה בעלמא כי הכא אלא ודאי במקדש שאני* וי"ל דהכי פריך ניתי עשה כו' כמו בחולין ונוקי קרא דיקדש אם כשרה תיאכל כחומר שבה דשייך בה כרת אם היא נותר וקמ"ל דהיתר מצטרף לאיסור כדאיתא פרק אלו עוברין (שם מה·) ובפרק ג' מינין (נזיר לז:) ולא נוקים קרא לאם פסולה תיפסל דליכא אלא לאו ומשני גלי קרא גבי קדשים בעצם שיש בו מוח דלא דחי ולכך נילף קדשים מקדשים ולא נילף קדשים מחולין ברו"ך · וא"ת שאני הכא משום דאפשר לקיים שניהם דמנח גומרתא עילויה ושקיל ליה מוח וי"ל *דרבא הכא לטעמיה דמפרש בסוף כיצד צולין (פסחים פד:) גבי אין כימנין על מוח שבקולית דלא אפשר בגומרתא משום פסידא דקדשים א"כ לא מקיים עשה דואכלו את הבשר בלילה הזה דא"א שלא ישרוף הגומרתא מעט מן המוח שבפנים ואפי' אביי שמפרש התם משום פקע לאו משום דס"ל דגומרתא אפשר בלא שריפת מוח אלא קסבר דמשום הפסד קדשים מועט כזה לא חיישינן יז] מיהא אכתי קשה *היכי אתי האי עשה ודחי לא תעשה הא בעידנא דמתעקר לאו דשבירת עצם לא מקיים עשה דאכילה*: **והתם** עולה הוא כדכתיב ויעלהו לעולה תחת בנו · תימה דהאי קרא דרשי' ליה לענין חולין בפ"ק דחולין (דף טז.) דאמרינן מנין לשחיטה שהיא בתלוש שנאמר ויקח את המאכלת ואומר ר"ת דגמרי' נמי חולין מדכתיב לשחוט את בנו ולא כתיב לשחוט את העולה אבל כלי לא שייך למילף בחולין אלא בקדשים כשאר עבודות דבעו כלי שרת ומדכתיב ויקח דמשמע דבר תלוש ולא כתיב יח] *סכין דרשינן תלוש בחולין וכלי בקדשים מדהזכיר מאכלת דהוה מצי למכתב ויקח המחתך ואע"ג דהתם בחולין (ג"ז שם) דאי רבי חייא זריזותיה דאברהם קמ"ל הכא לא שייך לדחויי הכי דלענין מה שהביא דבר תלוש ולא סמך על מה שימצא צור וקנה מחובר שייך למימר יט] דכתב קרא לאשמועינן זריזותיה אבל לענין מאכלת שהזכיר למה לי למכתב אי לאו לאשמועינן דעולה טעונה כלי: **מה** מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה · ופריך בחטאת ואשם נמי *כתיב כל זכר אלא לשלמי ציבור פירש בקונטרס הא דלא ילפינן זכרי כהונה מחטאת ואשם כדילפינן ממנחה משום דכתיב בתרוייהו גבי אכילת זכרים "הוא" "קדש קדשים הוא" דמשמע מיעוט-הוא ולא אחר, וקשה כ] דבפרק איזהו מקומן (לעיל דף נה·) איכא תנא דיליף מהיקשא דחטאת מקרא דכתיב ועשיתם שעיר עזים [אחד] לחטאת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים מה חטאת לזכרי כהונה אף שלמי ציבור לזכרי כהונה כא] *הא לא קשיא מידי דההיא היקשא לא איצטריך למילתא אחריתי כב] ועוד נראה לפרש דהייט טעמא הכא דהיקשא דחטאת ואשם איכא לאוקומי ל מילתא אחריתי כדמפרש הכא לא מוקמינן לה לאכילת זכרים כג] דכיון דאיט שוה בכל הגהו דכתיבי בקרא אבל מנחה על כרחין להכי אתיא דלא משכחת למלתא אחריתי: **אף** כד] שלמי ציבור אין נאכלין אלא לזכרי כהונה · ושלמים דהאי קרא בכבשי עצרת קאי דקדש קדשים ניהו כל הכתובין במקרא זה כה] ונראה דעל כרחין איירי נמי בשלמי נדבה דהא בפ"ק (לעיל דף ה:) נפקא לן מהאי קרא שלא כו] לשמו ועוד בכולהו קרבנות דטעונין כלי מהכא נפקא לן: **בקדש** הקדשים תאכלנו כל זכר יאכל אותו וגו' לימד על זבחי שלמי ציבור כו' · האי קרא בפרשת קרח כתיב ואף על גב דזבחי שלמי ציבור לא כתיב התם כיון דכתיב בהאי קרא קדש יהיה לך וגבי כבשי עצרת כתיב בפרשת אמור אל הכהנים קודש יהיו לה' לכהן מסתברא דבדידהו איירי וכן פירש בקונטרס ועוד כז] ילפינן משום דאיקרו קדש קדשים כדילפינן לעיל בפרק איזהו מקומן (דף נה.) ובפרק שני דערכין (דף יא:) מדכתיב על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם מה עולה קדשי קדשים אף זבחי שלמי ציבור קדשי קדשים:

איכא

ופי' בספר קרבן אהרן פרשה ט דף יד ע"א כבנות הדיבור הזה

סד א מיי' פ"ח מהלכות מעה"ק הל' ח:

סה ב מיי' שם הל' טו:

סו ג מיי' שם הל' טו: רס"ק מ"ו

סז ד מיי' פ"ד מהל' מעה"ק הלכה ז:

נ"א שכהן כגי' ר"ת בפסחים ובחולין וקאי אחטאת של אמש

נושא/מבנה

ב' תירוצים למה לא אומרין עשה דוחה לא תעשה

נ"ל ועוד כ"ל דהכי פריך דהם איתא דהכא כו' נ"ק

סח ה מיי' פ"י מהל' מעה"ק הלכה ג:

נ"ל תימה בסוף כיצד כו' נ"ק

נ"ל יעשו אותו דמשמע אבל אי לאו כו' נ"ק

נושא

המקור שטאר קדשים (מוסף זר) חלאת) מקדשים בבלוע

מבנה

[עי' פרש"י לקמן נח. ד"ה אלא סכין]

קרבנות שהוקשו לאחרים ומה לומדים מכן אחד

נ"ל והשתא הא דפריך כו' נ"ק

ונירסת הש"ק במקדש שאני לפ"ז ועצם לא ישברו בו בפסח שני למה לי וכו' וכ"ל וכ"ה בס"י כ"א מן וכ"ל עד קדשים מחולין מקומו לעיל בד"ס ניתי עשה

שיטה מקובצת

א] דתניא ועצם ותיבת שנאמר נמחק: ב] אלא ש"מ אין: ג] הוא הו"ל עשה ולא תעשה ואין: ד] חטאת דמקדשת בבלע: ה] השלמים לעולה מה עולה: ו] ואי זבחי שלמי: ז] כגון המחה שומן ותיבת המהתך נמחק: ח] ואין עיין ברש"י בחולין (דף צח): ט] מינין וכחמור שבשניהם: י] בפרק כל שעה: יא] זה הס"ד ומה"ד לעולה · לכך הוקשו: יב] מה"ד אילימא מזרק: יג] תיבת עולה ל"ש א]: יד] באגנות·בשלמי צבור וכיון כו': טו] שתאכל כחמור שבה' עיין בתוס' חולין (דף צח): טז] לא תשברו בו: יז] חיישי' ומ"מ יהא אכתי: יח] סכין ס"א ויכין: יט] למימר דכתבי' קרא: כ] וקשה דלעיל בפרק איזהו מקומן: כא] מתיבת הא כו' עד תיבות ועוד נראה מוקף בח"ל: כב] ונראה לפרש הייט טעמא הבא כיון דהוקשא: כג] זכרים כיון דאינו: כד] אף כל אין ותיבות שלמי צבור נמחק: כה] זה כך פירש בקונטרס ונראה: כו] שלא לשמן ועוד דבכולהו קרבנות: כז] ועוד יש לפרש משום ותיבת ילפינן נמחק:

א) נראה דלפי הגהתו צ"ל וכתיב התם וישם באגנות והד"א ומבגסה דבסמוך אות יד לא משמע כן וצ"ע ·

נ"ע הא בהדיא מוכח במסכת נזיר לז, דילפינן מכאן לטעם כעיקר של רש"י נוסים מקיים גם הגירסא וכ"כ רש"י במס' חולין צח. ובפסחים מה. נ"ק

* את נגע תהיה בשר בעצמות ובגידין וקרנים וטלפים יקדש אינה נאסרת (מספר ליקוטי הלכות)

פסחים מה. נזיר לז: חולין צח.

פסחים פג. ע"ש

מנחות פב:

ויקרא ז

שמות כד וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות ויזבחו זבחים שלמים לה' פרים

שמות כד ויקח משה חצי הדם וישם באגנות וחצי הדם זרק על המזבח

בראשית כב

שם

ויקרא ו

במדבר יח

נ"ל דהכא לטעמיה נ"ק

גי' הש"ק היכי קדחמי

[ועי' בפסקי תוס' סעיף סט ישוב על זה ועיין במל"מ פ"י מהל' ק"פ דין א']

גירסת הש"ק וכיון

נ"ע בהדיא כתיב כל נ"ק

נ"ע וצ"ל נפרש דהא נ"ק מידי דהייט טעמא הכא דלא ילפינן מהיקשא דחטאת ואשם דאיכא לאוקמי כו' נ"ק